

Volharding

(Overweging 16 november 2025 door Theo Brock; Maleachi 3,19-20a; Lucas 21,5-19)

Twee zondagen geleden hebben we onze dierbare doden herdacht. Vandaag worden we wederom geconfronteerd met onze tijdelijkheid en kwetsbaarheid en staat de liturgie in het teken van vergankelijkheid.

De eerste lezing, een waarschuwing van de profeet Maleachi, roept het beeld op van het einde van de wereld en het laatste oordeel. Het tijdstip waarop door mensen rekenschap afgelegd moet worden over hun leven. De Evangelielezing van vandaag lijkt ook apocalyptische taal. Toch gaat deze lezing niet zozeer over de eindtijd. We kunnen die tekst beter verstaan als een aanbeveling over hoe we gelovig overeind kunnen blijven in tijden van crisis en tegenspoed.

Onheil is van alle tijden. Ook wij, in het hier en nu, kunnen angstig, moedeloos of onzeker worden door geopolitieke conflicten, klimaatverandering, de uitputting van moeder aarde, geslonken vertrouwen in overheid en politiek, de mogelijke sluiting van ons kerkgebouw, ouderdom, ziekte.....noem maar op. Onzekerheid en tegenspoed was er ook toen Lucas zijn Evangelie schreef zo rond het jaar 80 van onze jaartelling, bijna 50 jaar na de kruisdood van Jezus. Dan ligt de Joodse tempel in Jeruzalem reeds in puin door toedoen van de Romeinse bezetter. Dan worden ook de eerste christenen verketterd en vervolgd. Het is van alle tijden dat een zondebok aangewezen wordt als veroorzaker van politieke en maatschappelijke problemen. Dat maakt die christenen van het eerste uur angstig en moedeloos. Ze beginnen te twijfelen of het door Jezus beloofde koninkrijk Gods er ooit zal komen.

Met de evangelietekst wil Lucas zijn tijdgenoten, en ook ons, waarschuwen en bemoedigen. Dat doet hij door te wijzen op het belang van volharding als volgeling van Jezus. Hiervoor gaat Lucas terug naar de tijd toen de tempel nog fier overeind stond en Jezus nog weldoende rondging en onderricht gaf aan zijn leerlingen. Die tempel, als huis van God, staat symbool voor het hart en de identiteit van het Joodse volk. Ook voor Jezus en zijn leerlingen is die tempel van grote religieuze betekenis. We kunnen ons dat wellicht goed voorstellen, denk maar aan de betekenis die deze kerk, dit huis van God en huis van de buurt, voor velen van ons heeft.

In het Evangelieverhaal komt de pracht en praal van de tempel ter sprake. In het gesprek voorspelt Jezus de verwoesting van die tempel in Jeruzalem. Wellicht gaat het hierbij niet alleen om het gebouw maar ook om wat die tempel representeert. We kunnen hierbij denken aan de verstrengeling van economische belangen en religieuze macht op en rond het tempelplein. In het Evangelie van vorige week werd hierom het tempelplein door Jezus schoongeveegd. Ook dat lijkt van alle tijden. Ook in het hier en nu gaat het fout als de opbrengst van de verkoop van een kerk belangrijker wordt dan de mensen die er geloof en leven vieren.

De gesprekspartners van Jezus in het evangelieverhaal, mogelijk leerlingen van Jezus houden niet van onzekerheid en willen meer weten over de ondergang van de tempel. *Wanneer zal de verwoesting gebeuren?* en *Hoe kunnen we gewaarschuwd worden zodat we voorbereid zijn?* Misschien zijn ze bang dat met de vernietiging van de tempel, God niet langer in hun midden zal wonen, of dat de geloofsgemeenschap zal verdampen en de eindtijd spoedig zal komen. Jezus gaat echter niet direct op die vragen in. Hij geeft een ander antwoord dan gehoopt. Hij doet dat vaker. Voor een veilig pakket aan zekerheden moet je namelijk niet bij Jezus zijn. Jezus garandeert geen zorgeloos leven. Wel relativeert Hij met zijn antwoord de fascinatie voor onheil en de eindtijd.

Jezus ontkennt de ellende in de wereld niet en ook niet dat het geloof regelmatig op de proef gesteld zal worden. Wel spoort Hij aan op de hoede te zijn voor valse profeten. Ook die zijn van alle tijden. Tegenwoordig kunnen we hierbij denken aan politieke en geestelijk leiders in binnen- en buitenland die onder het mom van het christelijk-joods gedachtengoed hun waarheid en macht claimen. Jezus roept ons op de ogen open te houden voor de gevaren van de tijd en standvastig te blijven.

Standvastig blijven, wat bedoelt Jezus daarmee? Er bestaan vele synoniemen voor het woord 'standvastig', o.a., bestendig, duurzaam, onverzettelijk, onwankelbaar, trouw en volhardend. Jezus roept ons op om trouw te blijven aan het uitdragen van zijn Blijde Boodschap en om onwankelbaar de hoop levend te houden dat Gods rijk van liefde en gerechtigheid er door onze inzet kan komen. Dat vraagt uiteraard om onverzettelijkheid en ook moed om tegenslag te trotseren. Wie volgeling van Jezus wil zijn, en opkomt voor gerechtigheid en alles wat kwetsbaar is, zal soms moeilijke keuzes moeten maken en tegenwerking ondervinden, soms zelfs uit eigen kring.

Gelukkig verwoord Jezus ook een belofte in de Evangelietekst: *'Door standvastig te zijn zult ge uw leven winnen'*. Hierbij gaat het natuurlijk niet om biologische leven in de zin dat je hart het blijft doen, maar meer waarvoor je hart klopt, wat je leven zin geeft. Vandaag horen we dus een oproep om je niet blind te staren op alles wat mis kan gaan, maar vooral de mogelijkheden te blijven zien die er zijn om iets goeds bij te dragen in de wereld en de gemeenschap waarin je leeft in de beperkte tijd die je hier gegeven is.

Pessimisme staat op gespannen voet met het geloof dat Jezus voorstaat. Het christelijk geloof wordt gedragen door het optimisme van de hoop en de kracht van de liefde. Wie geen hoop heeft op een goede toekomst en de kracht van naastenliefde niet ervaart, heeft nu geen leven, is levend al een beetje dood. Dat vraagt van ons dat je ook in moeilijke tijden trouw blijft aan je principes en elkaar. Dat vraagt van ons een blijvend koesteren van het ideaal dat het Koninkrijk Gods komen zal. Dat vraagt van ons dingen te doen die zinvol zijn voor vandaag en morgen, ook voor dingen waarvan misschien komende generaties pas vruchten dragen. We kunnen elkaar daarbij helpen.

Ik wens ons die volharding toe.